

حاج قاسم سلیمانی انسانی به وسعت انسانیت همه انسان‌ها^۱

بسم الله الرحمن الرحيم

۱- در رابطه با مکتب حاج قاسم سلیمانی سخن‌ها می‌توان گفت. آنچه در ابتدا می‌توان به آن پرداخت، نگاه او بود به انسانیت انسان‌ها و یگانگی که از این جهت بین همه آن‌ها حاضر است. در این رابطه، آنچه آقای بشیر حسینی در خاطرات خود می‌گوید حکایتی است^۲ و در این رابطه، موارد بسی زیاد است.

۲- بنا به گفته صاحب‌نظران، حاج قاسم سلیمانی نقشه منطقه را به نفع مردم منطقه عوض کرد و روسیه را به متحدی استراتژیک برای ایران و برای کلّ منطقه تبدیل کرد. و گرایش پوتین به مقام معظم رهبری را تا آن‌جا جلو برد که پوتین متوجه شد آیت الله

^۱ - به نظر می‌آید آنچه رهبر معظم انقلاب در مورد اخلاص حاج قاسم به میان آورده‌اند را، می‌توان در همین راستا یعنی در راستای نگاه یگانه او به انسانیت‌ها مدّ نظر قرار داد که همان نگاه خداوند است به انسان‌ها از جهت انسانیت آن‌ها.

^۲ - سید بشیر حسینی، استاد دانشگاه در رشته ارتباطات و یکی از داوران برنامه عصرجدید روایتی از تنها ملاقات خود با سردار شهید حاج قاسم سلیمانی ارائه کرد که توجه آن شهید والامقام به دختر بدحجاب را نشان می‌دهد. وی در نشست، با بیان اینکه در یکی از روزهای اوج پخش برنامه عصر جدید در فرودگاه منتظر پرواز بودم که چند دختر با خنده، با من عکس می‌گرفتند، اظهار کرد: من وسط این دختران بودم که دیدم چند نفر با لباس سپاهی رد شدند که متوجه نشدم چه کسانی بودند، اما موقعی که وارد گیت سپاه شدم تا سوار هواپیما شوم، بچه‌های سپاه مرا به اتافی دعوت کردند و گفتند حاج قاسم منتظر تو است. سید بشیر حسینی با بیان اینکه این تنها ملاقات من با شهید حاج قاسم سلیمانی بود، اضافه کرد: حاج قاسم بی مقدمه فرمودند که می‌بینم کلی دختر ۱۵ ساله دور تو هستند! من ابتدا فکر کردم شاید ایشان نسبت به این وضعیت اعتراض دارند که برای همین سریع گفتم که من شرم‌نده‌ام. وی ادامه داد: اما پس از عذرخواهی من، حاج قاسم که متوجه برداشت نادرست من شده بود، خندید و انگشت خود را برای هدیه به من داد و گفت هر جا دختر چادری و دختر بدحجاب دیدی، سراغ بدحجاب برو، زیرا دختر چادری پناهگاه دارد و پناهگاه او مسجد، هیأت و خانواده اوست و همین چادر پناه او است، اما آن دختر بدحجاب پناهی ندارد، تو پناه آنها باش.

خامنه‌ای می‌توانند آینده روسیه را متفاوت از جهان غرب شکل دهند.^۳ این نوع حضور را می‌توانیم در راستای نظر به انسانیتِ انسان‌ها که توسط آن شهید بزرگوار انجام گرفت، به حساب آورد.

۳- یکی از شاخصه‌های حاج قاسم در فهم تاریخی که با انقلاب اسلامی پیش آمده، آن است که متوجه می‌شود دیگر این تاریخ، همراه ما است و همه فعالیت‌های آن شهید بزرگوار را می‌توان در این راستا تحلیل کرد، هرچند می‌داند ایران در واقع دو کشور است؛ کشور زیباکلام‌ها و کشور آقای رئیسی‌ها. و هنر او مانند رهبر انقلاب آن است که اتفاقاً در همین کشور، به جهت ظرفیت‌هایی که انقلاب دارد با صبر استراتژیک به اهداف اصیل انقلاب فکر کند. با توجه به هوشیاری نسبت به ظرفیت‌های تاریخی انقلاب اسلامی و با رعایت چنان صبری، نه جریان استکبار دیروز توانست در سوریه پیروز شود و نه با کودتای هفتاد روزه «زن، زندگی، آزادی» توانست در ایران چیزی به دست آورد.

۴- با شهادت حاج قاسم و برخورد منطقی و شجاعانه و مبتکرانه‌ای که ایران در زدن پایگاه «عین‌الأسد» از خود نشان داد، ابهت آمریکا در این تاریخ خدشه برداشت و این از برکات شخصیت حاج قاسم بود حتی بعد از شهادت او.

۵- برکت شخصیت حاج قاسم حتی بعد از شهادت ایشان، این بود که مقام معظم رهبری فرمودند انتقام اصلی ما از آمریکا آن است که آمریکا و آمریکایی‌ها باید از منطقه خارج شوند و طرح این موضوع به خودی خود نتایج فوق‌العاده‌ای در فرهنگ منطقه به پیش خواهد آورد.

---

^۳ - در سخنرانی مقام معظم انقلاب با پوتین در سال ۹۴ و به‌خصوص در سال ۹۶ ملاحظه می‌کنید که زبان پوتین در حضور رهبری نسبت به زبان او نسبت به سال ۹۶ کاملاً عوض شده است. و در همین فضا است که رهبر معظم انقلاب از تجربه ایران با روسیه نسبت به کشور سوریه سخن گفتند و چون آقای پوتین متوجه اهمیت رهبر انقلاب در منطقه شد در سال ۹۶ مستقیماً از فرودگاه به دیدار ایشان می‌رود.

۶- با نظر به شخصیت حاج قاسم سلیمانی و برخوردی که آمریکا با او انجام داد، ما باید متوجه باشیم تنها بیش از دو تاریخ در مقابل مان نیست و با توجه به این که انسان موجودی است تاریخی و «تفکر» نیز امر تاریخی می‌باشد؛ خود را در کلیت یکی از این دو تاریخ می‌توانیم معنا کنیم و این جا است که با حضور در تاریخی غیر از تاریخی که حاج قاسم به آن تعلق دارد، باید مریم رجوی را به عنوان رئیس جمهور بپذیریم، به عنوان حضور در تاریخی که مقابل جمهوری اسلامی است. از این جهت است که ابتدا و به صورت کلی باید در نزد خود مشخص کنیم به کدام تاریخ در این زمانه تعلق داریم، و گرنه با اکنون‌زدگی و بی‌تاریخی، آن‌چنان دچار پوچی و سرخوردگی می‌شویم که نمی‌توانیم «خود» را ادامه دهیم و مانند آقای محمد مرادی به دنبال بهانه‌ای هستیم تا خودکشی کنیم حتی اگر بهانه ما دفاع از شعار «زن، زندگی، آزادی» باشد.^۴

۷- با توجه به این که روشن شد حضور ما و روسیه در کشور سوریه، تجربه فهم متقابل ایران و روسیه در منطقه بود که توسط فعالیت‌های حاج قاسم مدیریت شد، متوجه می‌شویم آن شهید بزرگوار، زمانه و جهان را به‌خوبی می‌شناخته و مطابق بصیرت جهانی‌اش عمل می‌کرده، زیرا همچنان که عرض شد متوجه بود در دل تاریخی که با انقلاب اسلامی شروع شد، تاریخ همراه ما است.

۸- اشتباه معترضین آن بود که نمی‌دانستند به چه جریانی و چگونه باید معترض باشند زیرا در مکتب حاج قاسم حاضر نبودند و گرنه می‌توانستند با نظر به ظرفیت‌هایی که ایران در دل انقلاب اسلامی پیش آورده، مطالبات و اعتراض خود را از کوتاهی‌ها گرفته تا

---

^۴ - به سخنان قبل از خودکشی آقای محمد مرادی رجوع شود که به ادعای خود در رابطه با شعار «زن، زندگی، آزادی» در شهر لیوان فرانسه دست به خودکشی زد. هم‌کلاسی او گفته است که او اغلب درباره فضای سیاسی ایران صحبت می‌کرد و اغلب امیدوارانه می‌گفت که رژیم سقوط می‌کند. روزنامه لوپروگره، نوشت در ساعت ۱۵ روز سه‌شنبه جمعی به یاد محمد مرادی در محل واقعه روی پل گالیه‌نی این شهر برگزار شد.

کم‌کاری‌ها را در راستای هرچه بیشتر نزدیک‌تر شدن انقلاب به اهداف انسانی‌اش جلو ببرند تا بتوانند نسبت به تبعیض‌ها و فاصله‌های طبقاتی مشکلات را مرتفع نمایند. روشی که حاج قاسم سلیمانی به صورت‌های مختلف از خود نشان داد، زیرا می‌دانست تاریخ همراه ما است.

۹- با شهادت حاج قاسم سلیمانی و حساسیت و توجهی که عموم مردم از خود نشان دادند معلوم شد که او نمایندگی عمومی را در شخصیت خود داشت به همان معنای «کثرت‌گرایی معقول»، و «اجتماع همپوش». زیرا او انسان فراگیری بود با انعطافی حکیمانه. ۱۰- در نارضایتی‌ها بحث در تغییر مسیر انقلاب نیست، بحث در بازخوانی انقلاب است نسبت به اهداف آن، آن‌هم اهداف معقول و نه اهداف و همی که فضای مجازی به آن دامن می‌زند. در همین راستا است که باید از خود پرسید تن دادن به اصلاحات به چه معنا است؟ که اگر به معنای بازخوانی انقلاب است نسبت به اهداف آن، عملاً در مکتب حاج قاسم جلو رفته‌ایم با چشم‌اندازی امیدبخش در راستای فراگیری همه انسان‌ها.

۱۱- **ژنرالی با برند بین‌المللی:** آقای دکتر حسین امیرعبداللهیان در کتاب «صبح‌شام» که خاطرات دوران معاونت وزارت امور خارجه خود را نوشته‌اند، درص ۲۲۳ می‌فرمایند: «حداًقل نیمی از هیئت‌های خارجی - چه امنیتی و چه سیاسی - وقتی در موضوعی به توافق می‌رسیدیم می‌گفتند می‌توانیم ژنرال سلیمانی را از نزدیک ببینیم؟» هیئت مصری در جلسه‌ای که با آن‌ها داشتیم و آقای سلیمانی نیز حاضر بودند و نظراتی را اعلام کردند؛ می‌گفتند: ایشان در عین تواضع، دارای تفکری عالی در حوزه جهان است و عمیق و راهبردی سخن می‌گوید.^۵

^۵ - آیا این نحوه رابطه‌ای که با ایشان برقرار می‌شود، ریشه در این نگاه ایشان ندارد که معتقد است: «امروز قرارگاه حسین بن علی، ایران است. بدانید جمهوری اسلامی حرم است و این حرم اگر ماند، دیگر حرم‌ها می‌مانند. اگر دشمن، این حرم را از بین برد، حرمی باقی نمی‌ماند، نه حرم ابراهیمی و نه حرم محمدی (صلوات‌الله‌علیه‌وآله‌؟) و در خطاب به رفقاییش فرمود: «برادران،

۱۲- تجربه بیدار کردن «وجدان تاریخ توحیدی» انسان‌ها توسط شهدا به‌خصوص شهید سلیمانی می‌توان به الهام به سوی تقوا که به حکم «فَأَلَّهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا» در نزد همه انسان‌ها هست، فکر کرد و به خود آمد که چگونه شهید سلیمانی در حیات و شهادت خود متذکر وجه تقوایی انسان‌ها بود، لذا از کودکان گرفته تا بزرگ‌سالان همگی نسبت به او احساس یگانگی می‌کردند تا ما هر کدام متوجه وجه انسانی خود با انسان‌های فرهیخته باشیم و در مواجهه با آن‌ها به خود آییم.

۱۳- سردار شهید، حاج قاسم سلیمانی در یکی از سخنرانی‌های خود می‌گوید: «با همه ارتباط خوب و مثبت برقرار کنید حتی با کسانی که ظاهرشان با شما متفاوت است. اگر افراد بتوانند شکار کنند یک نفر را که دارای باطن درستی است با او رابطه برقرار کنند. اگر هدف داری، نترس! برو و اثر بگذار.»

۱۴- اعتقاد به جمهوری اسلامی و مقام معظم رهبری و مردم جهت به ظهور آمدن ظرفیت‌های تاریخی انقلاب اسلامی، یکی از هنرهای شهید حاج قاسم سلیمانی بود زیرا او می‌دانست تنها در این مسیر است که جوهره انسان تغییر می‌کند و در این فضا است که رسول اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) می‌فرماید: «بُعثُ بِالْحَنِيفَةِ السَّمْحَةِ السَّهْلَةِ»^۶ من به آیین استوار و بدون انحراف و راحت و آسان مبعوث شده‌ام. و مرحوم شهید مطهری نیز در این رابطه می‌فرماید: آنچه باعث شد اسلام به عنوان تمدن اسلامی در دنیا محقق یابد، روحیه تساهل و

رزمندگان، یادگاران جنگ؛ یکی از شئون عاقبت به خیری «نسبت شما با جمهوری اسلامی و انقلاب» است. والله والله والله از مهمترین شئون عاقبت به خیری همین است. والله والله والله از مهمترین شئون عاقبت به خیری، رابطه قلبی و دلی و حقیقی ما با این حکیمی است که امروز سکان انقلاب را به دست دارد.

^۶ - وسائل الشیعة، ج ۸، ص ۱۱۶؛ ب

مدارایی بود که مسلمین نسبت به سایر مذاهب و افکار داشتند.» آری! اسرارآمیزی حاج قاسم در جمع استکبارستیزی او از یک طرف و تساهل و عدم تحقیر او بود در مقابل افرادی که اهل عناد نبودند از طرف دیگر. آیا در این رابطه نباید به مکتب حاج قاسم فکر کرد.^۷

۱۵- آگاهی به زمان و زمانه و درک وجدان تاریخی مردم عاملی است تا اولاً: نسبت به مردم زمانه خود گشوده باشیم و ثانیاً: در گشودن حضور آنها در تاریخی که در آن قرار دارند، تلاش کنیم و بدانیم این نسل به خودی خود در جهان پوچی‌ها گرفتارند و حاج قاسم نشان داد راه برون‌رفت آنها را از جهان پوچی می‌شناسد و همین امر موجب شد تا همگان جهت عبور از پوچی‌های خود را درک کردند.

---

^۷ - به سخنان مقام معظم رهبری «حفظه‌الله‌تعالی» در دیدار با خانواده و ستاد سالگرد شهید حاج قاسم سلیمانی رجوع کنید که ایشان واژه «مکتب سلیمانی» را با شاخصه «صدق» و «اخلاص» به میان آوردند و ما نیز باید در همین فضا به مکتب سلیمانی فکر کنیم.